

Prispeval Aleksandra Kocmut
Četrtek, 17 Junij 2010 08:00

Mladinski roman **Ni vsaka sreda siva sreda** je knjiga, ki je zagotovo obogatila zakladnico slovenskih knjig. Knjiga, ki bi zelo spadala v kak seznam domačega branja ali bralne značke. Zakaj?

Roman je bralen. Tema je pisana najstnikom na kožo, saj je glavni junak prav tako najstnik, pa ne kakšen popolnež ali piflar in tudi ne nekdo z roba. Ne, je v zlati sredini – tako se lahko z njim poistoveti ogromno bralcev. Je fant, ki ima svoja razvedrila (npr. Facebook) in svoje težave (npr. sitno sestro in nesrečno zaljubljenost). In ta fant »v živo« spozna – Ivana Cankarja. Roman je hkrati tudi pustolovščina: napeto dogajanje, v katerem se v Simonov vsakdanjik, že tako in tako poln raznih pripetljajev, vriva skozi neke vrste časovno potovanje naš veliki pisatelj.

Kaj lahko Cankar kot človek dá mladostniku, ki ne bere preveč rad, v šoli vozi bolj za silo, v aktivnem zagonu pubertete omalovažuje mater in ne prenaša mlajše sestre, povrhu pa je še nesrečno zaljubljen? Fantu, ki so mu urejeno stanovanje, redna prehrana, slovensko državljanstvo in kup tehnoloških igračk samoumevni? Jasno – ponudi mu dragocenost videnja stvari iz povsem drugačne perspektive: z vidika starejšega, resnejšega, v knjige in jezik zaverovanega moškega iz nekega drugega časa, v katerem so bili mobilni telefoni, računalniki in podobna tehnologija nekaj nepredstavljivega, pa vendar je imel svoj čar.

In kaj oba, Simon in Ivan, dasta današnjemu mlademu bralcu? Simon, prvoosebni pripovedovalec, nas vodi skozi svoje dogodivščine, in še preden se dobro zavemo, smo obrnili zadnjo stran zgodbe. Simon spozna, da nam ljubezen natakne rožnata očala in da njen smisel ni v tem, da idealiziramo nekoga, ki nam čustev ne vrača. Hkrati se zave, da njegove težave, ki se zdijo tako strašne in nepremostljive, vendarle niso tako hude, zlasti če jih primerjamo s težavami odraslih. Ob tem, ko njegov oče trepetja za službo, se Simon zresni in obudi svoja čustva do družinskih članov, ki so vsaj zaenkrat še najpomembnejši ljudje v njegovem življenju. Cankar pa se bralcu predstavi na nov način. Kot človek. Ki je živel, čustvoval, razmišljal, se spopadal z različnimi težavami, kot se spopadamo vsi. Ki je nesrečno ljubil. Ki je ušpičil tudi kako grdobijo. Ki je sposoben sočutja in razumevanja. Skratka Cankar, kot ga morda še ne poznate, zlasti pa ga ne poznajo najstniki, ki so v okviru šolskega sistema doživijo pisatelja morda kar preveč abstrahirano, superiorno in odmaknjeno.

Knjiga je izšla pri založbi [Morfem](#).

Roman **Mojce Rudolf** je razdeljen v primerno kratka poglavja, ki se običajno zaključijo v napetem vzdušju, zaradi katerega si ne moremo reči »prebral bom do 5. poglavja«, saj nas preveč zanima, kaj se bo iz vsega skupaj izcimilo. Po branju v nas ostane nasmešek ob Simonovih peripetijah; v nas pa odzvanja tudi delček Cankarja, drobtinice njegovega življenja, ki jih avtorica spretno potrese v zgodbo. Za korektnost Cankarjeve faktografije pa je poskrbela dr. Irena Avsenik Nabergoj.

Prispeval Aleksandra Kocmut
Četrtek, 17 Junij 2010 08:00

Vrednost romana je jasna. Ne poučuje, temveč vabi. Cankarja postavi pred bralca neposredno, v dokaj vsakdanji, »človeški« podobi. Nevsiljivo opozori tudi na pomembne jezikovne, socialne in politične ter seveda tehnološke razlike med Cankarjevim in današnjim časom. Si predstavljate našega velikega pisatelja s slušalkami iPoda v ušesih? In si predstavljate roman, v katerem je eden glavnih junakov Cankar, v njem pa najdemo tudi Queene in Zrnca in Bizovičarja in še mnogo drugih aktualnih podob?

Resnično upam, da bodo knjižnice, zlasti šolske, uvidele potencial te knjige in ga izkoristile (prav tako pa tudi profesorji slovenščine v osnovnih in srednjih šolah). Samo pomislite, kako drugače doživljamo dela nekoga, ki ga poznamo! In Ni vsaka sreda siva sreda nam omogoči prav to: spoznati Cankarja tako rekoč »iz prve roke«. Celo sama, ki sem prebrala skoraj celotni Cankarjev opus, mnogo preden sem dobila v roke ta roman, zdaj našega literarnega velikana doživljam drugače.

Knjigo toplo priporočam vsem najstnikom in tudi njihovim staršem, vsem, ki radi prebirate mladinsko literaturo, ter seveda vsem, ki jih zanima "Cankar malo drugače".

OCENA: 9/10